

[Legal Act of Ukraine] (2013). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/187-2013-%D0%BF>

[Legal Act of Ukraine] (2013). http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246658747&cat_id=244276429

[Legal Act of Ukraine] (2010).

Moskalenko, V. F. *Zdorove y zdravookhraneny: kliucheve ymperatyvy* [Health and health care: the key imperatives]. Kyiv: Avitsena, 2011.

Michael, M. Hitt, Barbara, W. Keats, and Samuel, M. DeMarie "Navigating in the New Competitive Landscape: Building Strategic Flexibility and Competitive Advantage in the 21st Century". *Academy of Management Executive*: *Academic Journal*, vol. 12, no. 4 (1998): 22-42.

Naumenko, I. "Konkurentospromozhnist ekonomiky ta konkurentna polityka Ukrainy v konteksti ievropeiskoi intehtratsii" [The competitiveness of the economy and competition policy in the context of Ukraine's European integration]. In *Yevropeiska intehtratsiia ta Ukraina*, 90-107. Kyiv: Makros, 2002.

Prakhalad, K. K., and Ramasvamy, V. *Maibutnie konkurentsii. Tvorenia unikalnoi tsinnosti spilno iz klientamy* [Future competition. Creating unique value together with customers]. Kyiv: Vydavnytstvo Olesia Kapusty, 2005.

Porter, M. E. *Konkurentnaia strategii: Metodika analiza otrasley i konkurentov* [Competitive Strategy: Technique Analyzing Industries and Competitors]. Moscow: Alpina Biznes Buks, 2005.

Porter, M. E. *Competitive advantage: creating and sustaining superior performance*. New York: Free Press, 1985.

Teece, D. J., Pisano, G., and Shuen, A. "Dynamic Capabilities and Strategic Management". *Strategic Management Journal*, vol. 18, no. 7 (1997): 509-533.

"The Pharmaceutical Industry in Figures, Key data, 2011 update. The European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations" <http://www.efpia.eu/content/default.asp?PageID=559&DocID=1158>

УДК 336.647

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТЕХНІЧНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ

© 2014 ШЕМЯКІНА Н. В., ГОРИНЕНКО Г. С.

УДК 336.647

Шемякіна Н. В., Гориненко Г. С. Удосконалення механізму фінансово-кредитного забезпечення технічного розвитку промисловості

У статті проведено аналіз механізму фінансово-кредитного забезпечення технічного розвитку промисловості. Метою дослідження є обґрунтування основних чинників впливу на фінансово-кредитну діяльність та визначення основних напрямків активізації механізму фінансово-кредитного забезпечення технічного розвитку промисловості України. Проаналізовано структуру капітальних інвестицій, наведено динаміку валових капітальних інвестицій у промисловості та обсягів ВВП. Проаналізовано тенденції та структуру інвестицій в основний капітал за видами промислової діяльності вітчизняними підприємствами протягом останніх років. Проаналізовано різні фінансові ресурси для забезпечення технічного розвитку промисловим підприємствам. Запропоновано можливі способи використання та вдосконалення способів оптимізації структури джерел фінансування інвестицій в основний капітал. Розглянуто джерела, тенденції та структуру інвестицій в інноваційні продукти та процеси. Обґрунтовано основні напрямки активізації механізму фінансово-кредитного забезпечення технічного розвитку промисловості України.

Ключові слова: фінансово-кредитне забезпечення, інвестиції, розвиток, промисловість, аналіз інноваційної діяльності.

Рис.: 2. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 11.

Шемякіна Наталя Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, провідний науковий співробітник, Інститут економіки промисловості НАН України (вул. Университетська, 77, Донецьк, 83048, Україна)

E-mail: nshemiakina@mail.ru

Гориненко Ганна Сергіївна – аспірант, Інститут економіки промисловості НАН України (вул. Университетська, 77, Донецьк, 83048, Україна)

E-mail: anngorinenko@gmail.com

УДК 336.647

Шемякина Н. В., Гориненко А. С. Усовершенствование механизма финансово-кредитного обеспечения технического развития промышленности

В статье проведен анализ механизма финансово-кредитного обеспечения технического развития промышленности. Целью исследования является обоснование основных факторов влияния на финансово-кредитную деятельность и определение основных направлений активизации механизма финансово-кредитного обеспечения технического развития промышленности Украины. Проанализирована структура капитальных инвестиций, приведена динамика валовых капитальных инвестиций в промышленности и объемы ВВП. Проанализированы тенденции и структура инвестиций в основной капитал по видам промышленной деятельности отечественными предприятиями в последние годы. Проанализированы различные финансовые ресурсы для обеспечения технического развития промышленных предприятий. Предложены возможные способы использования, совершенствования и оптимизации структуры источников финансирования инвестиций в основной капитал. Рассмотрены источники, тенденции и структура инвестиций в инновационные продукты и процессы. Обоснованы основные направления активизации механизма финансово-кредитного обеспечения технического развития промышленности Украины.

Ключевые слова: финансово-кредитное обеспечение, инвестиции, развитие, промышленность, анализ инновационной деятельности.

Рис.: 2. **Табл.:** 2. **Библ.:** 11.

Шемякина Наталья Владимировна – кандидат экономических наук, доцент, ведущий научный сотрудник, Институт экономики промышленности НАН Украины (ул. Университетская, 77, Донецк, 83048, Украина)

E-mail: nshemiakina@mail.ru

Гориненко Анна Сергеевна – аспирант, Институт экономики промышленности НАН Украины (ул. Университетская, 77, Донецк, 83048, Украина)

E-mail: anngorinenko@gmail.com

UDC 336.647

Shemyakina N. V., Horynenko H. S. Improvement of the Mechanism of Financial and Credit Provision of Technical Development of the Industry

The article conducts analysis of the mechanism of financial and credit provision of technical development of the industry. The goal of the study is justification of main factors of influence upon financial and credit activity and identification of main directions of activation of the mechanism of the financial and credit provision of technical development of Ukrainian industry. The article analyses the structure of capital investments and shows dynamics of gross capital investments in the industry and GDP volumes. It analyses tendencies and structure of investments into the fixed capital by types of industrial activity by domestic enterprises in recent years. It analyses different financial resources for ensuring technical development of industrial enterprises. It offers possible methods of use, improvement and optimisation of the structure of sources of financing investments into the fixed capital. The article considers sources, tendencies and structure of investments into innovation products and processes. It justifies main directions of activation of the mechanism of financial and credit provision of technical development of the Ukrainian industry.

Key words: financial and credit provision, investments, development, industry, analysis of innovation activity.

Pic.: 2. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 11.

Shemyakina Nataliya V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Senior Research Fellow, Institute of Industrial Economics of NAS of Ukraine (vul. Unyversytetska, 77, Donetsk, 83048, Ukraine)

E-mail: nshemiakina@mail.ru

Horynenko Hanna S. – Postgraduate Student, Institute of Industrial Economics of NAS of Ukraine (vul. Unyversytetska, 77, Donetsk, 83048, Ukraine)

E-mail: anngorinenko@gmail.com

Відродження активного інтересу до промислового сектора, цілеспрямованого формування його прогресивної структури (технологічної і галузевої), істотного підвищення ефективності і конкурентоспроможності є сьогодні найактуальнішим питанням [1, с. 3]. Розвиток промислового сектора є однією з важливих умов на шляху до побудови сучасного промислового комплексу України, здатного стати потужним двигуном довгострокового економічного зростання держави і своєчасно реагувати на зміни ринкової і світової кон'юнктури. Сьогодні технічний розвиток промислового сектора України не відповідає вимогам часу і характеризується незадовільними тенденціями, що обумовлено низьким рівнем активності промислових підприємств по створенню провідних виробничих технологій. Національна промисловість є технологічно відсталою, інституціонально нерозвинутою виробничо-господарською системою, яка вразлива до зовнішніх і внутрішніх кон'юнктурних коливань.

Виникнення такої ситуації обумовлено багатьма чинниками, які варіюються від браку фінансових ресурсів для впровадження інновацій промисловими підприємствами до недосконалості законодавчої бази. Для забезпечення розвитку промисловості необхідно виявити умови функціонування та напрями удосконалення механізму фінансово-кредитного забезпечення технічного розвитку промисловості України.

Проблемам теорії, методології і практиці фінансування розвитку економіки присвячено труди вітчизняних вчених, серед яких: О. Амоша, О. Алімов, М. Герасимчук, О. Орлов, В. Хобта [1, 7], та і зарубіжних економістів Beck, T., Levine, R., W. Carlin, C. Mayer, W. Sharpe [3, 4]. Але аналіз стану дослідження процесів фінансово-кредитного забезпечення технічного розвитку промисловості в сучасних умовах дозволяє дістати висновок, що ряд питань теоретичного та прикладного характеру залишаються невирішеними. Потребує вдосконалення інструментарій використання коштів промислових підприємств і банківських установ на інвестиційні цілі, формування більш сприятливого інституціонального середовища кредитування промислових підприємств.

У зв'язку з цим метою дослідження є обґрунтування основних чинників впливу на фінансово-кредитну діяльність та визначення основних напрямів удосконалення механізму фінансово-кредитного забезпечення технічного розвитку промисловості України.

Впродовж всього періоду незалежності України спостерігається зниження технічного і технологічного рівня

промисловості. Фінансові кошти спрямовувалися на підтримку техніки в робочому стані, часткову модернізацію існуючої техніки і технології. Таким чином, стратегічні питання промислового розвитку вітчизняного виробництва тривалий час відходили на другий план, поступаючись місцем поточним проблемами. У цілому приділялася недостатня увага технічному розвитку підприємств як на рівні самих підприємств, так і на державному рівні.

Динаміка основних показників промислового розвитку, одними з яких є валовий внутрішній продукт та капітальні інвестиції яскраво ілюструють плачевний стан української економіки. На рис. 1 наведено динаміку валових капітальних інвестицій в промисловості, яка демонструє незначну стабілізацію в останні два роки.

Як свідчить рис. 1, існує тісний зв'язок між обсягами капітальних інвестицій та обсягами ВВП України. У 2005 – 2011 рр. спостерігалася позитивна тенденція збільшення капітальних вкладень та ВВП, однак кризові явища дещо погіршили стан справ у фінансовій сфері, у тому числі у сфері інвестування, що відобразилося у майже еквівалентному зменшенні обсягів інвестицій в основний капітал, так і ВВП за підсумками 2009 р.

У цілому механізм фінансово-кредитного забезпечення технічного розвитку має складну структуру, елементами якої є: сукупність джерел фінансування; форми фінансування методи та інструменти акумуляції грошових надходжень і їхнього вкладення в інвестиційні проекти і цільові програми; механізми контролю за інвестиціями у інноваційні проекти, включаючи систему зворотності, оцінку ефективності їх використання тощо [6]. В умовах ринкових відносин фінансування промислової діяльності має свою специфіку і виступає як складовий елемент фінансової політики держави.

Загальноекономічна криза, що охопила практично всі сфери суспільного виробництва, призвела до найбільш важкого стану саме інвестиційну сферу. Обсяги інвестиційної діяльності в 2011 р. були в 2,3 раза нижче, ніж у 1990 р., коли обсяги виробництва в економіці в 2011 р. склали близько 70% від обсягів 1990 р. У 2012 р. тенденція спаду інвестицій дещо припинилася, однак положення в інвестиційній сфері залишається незадовільним. У контексті світової фінансової кризи, а також політичної нестабільності та економічних недоліків системи управління в Україні інвестиційний клімат у 2008 – 2012 рр. значно погіршився, характерним є значний відтік капіталу з України.

Відсутність зваженої інвестиційної політики, спрямованої на активне симулювання розвитку національного про-

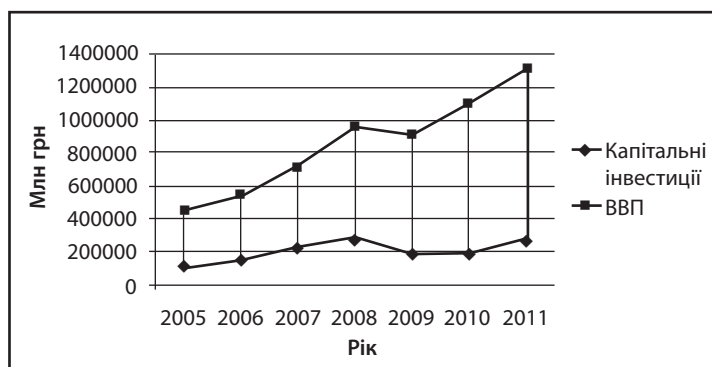

Рис. 1. Динаміка обсягів капітальних інвестицій та ВВП

Складено за [2].

мислового виробництва, призводить до негативних наслідків, а відсутність реально діючих механізмів управління розвитком не може перетворити науково-технологічну сферу на рушійну силу зростання національної економіки (рис. 2).

Прибутки, які залишаються у розпорядженні промислових підприємств в Україні, є низькими, що зумовлено впливом багатьох факторів, а саме: значним моральним і фізичним зносом основних фондів та їх технологічним від-

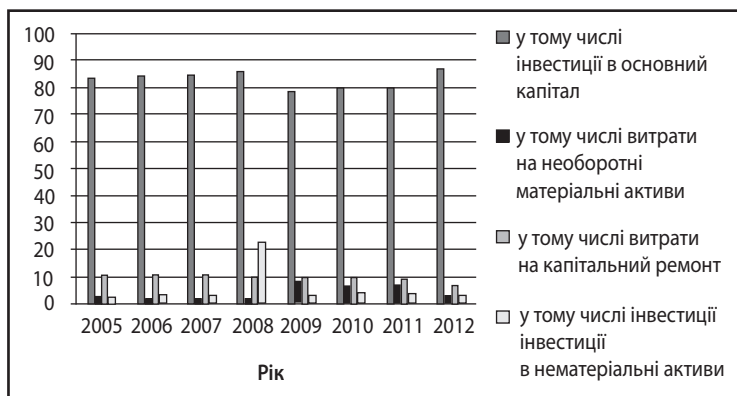

Рис. 2. Динаміка обсягів капітальних інвестицій та ВВП, %

Складено за [2].

За підсумками 2012 р. обсяг капітальних інвестицій становив 263,73 млрд грн, що на 8,3% більше за показник 2011 р. [2]. Із загального обсягу освоєних капітальних інвестицій більша частина – 156149,3 млн грн (59%) була зроблена за рахунок власних коштів підприємств та організацій, 42,53 млрд грн (16%) – за рахунок кредитів банків і лише 6% – за рахунок коштів державного бюджету [2]. Основним джерелом капітальних інвестицій є власні кошти підприємств і організацій, слід відзначити, що у власних коштах переважало фінансування за рахунок амортизації, оскільки фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування в цьому році значно впав (табл. 1).

З обсягу капітальних інвестицій найбільша сума була направлена у вигляді інвестицій у матеріальні активи – 255,84 млрд грн, з них на капремонт – 17,89 млрд грн. Найбільше капітальних інвестицій у 2012 р. було освоєно у переробній промисловості – 38,07 млрд грн, будівництві – 36,4 млрд грн, діяльності транспорту та зв'язку – 34,7 млрд грн, торгівлі (включаючи оптову та роздрібну торгівлю, торгівлю автомобілями та їх ремонт) – 23,34 млрд грн.

Якщо в 2007 р. фінансовий результат зріс порівняно з 2006 роком на 25,94%, то у 2008 р. він зменшився порівняно з 2007 роком на 53,68%, а у 2009 р. у порівнянні з 2008 р. – аж на 123,52%. Це досить серйозний спад. Така ситуація негативно відзначилась на фінансуванні технічного розвитку промисловості, враховуючи рівень фізичного та морального зносу основних фондів. Так, у 2010 р. та у 2011 р. ситуація змінилася на краще, та можна спостерігати збільшення фінансового результату аж на 100,32% у 2011 р.

ставанням, високим податковим навантаженням. У 2008 – 2009 рр. прибутки скоротились через погіршення фінансового стану підприємств внаслідок фінансово-економічної кризи (табл. 2).

У 2008 р. прибутки промислових підприємств скоротилися на 81,1% відносно 2007 р., у 2009 р. ці підприємства отримали збитки на рівні 14192,5 млн грн. У 2011 р. прибутки промислових підприємств зросли на 171%, а частка збиткових підприємств у промисловості знизилась до 38% від загальної їх кількості.

Можливості використання коштів Державного бюджету для фінансування промисловості обмежені через значний дефіцит Держбюджету в Україні, а також відсутність єдиної стратегії розвитку промисловості. Державній підтримці пріоритетних галузей промисловості перешкоджає відсутність інформаційно-статистичного інструментарію аналізу високотехнологічної виробничої сфери України. На сьогодні в Україні немає єдиної класифікації високотехнологічних товарів, що суттєво ускладнює визначення державних пріоритетів фінансування промислового виробництва [5]. Найбільша частка бюджетних видатків припадає на паливно енергетичний комплекс.

У структурі інвестицій в основний капітал за джерелами фінансування у 2005 – 2010 рр., в Україні кошти державного бюджету коливаються у загальній сумі всіх джерел з 4,4% до 6,3%, що в середньому становить 5,35%, кошти місцевих бюджетів за цей же період – з 2,7% до 4,3%, або в середньому становить 3,5%, у ВВП – з 0,003% до 1,2%, що є підтвердженням недостатньої участі держави в фінансуванні інвестиційного процесу [2].

Таблиця 1

Фінансовий результат діяльності підприємств в Україні за 2006 – 2011 рр., млн грн

Показники	Рік					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	34699,6	43700,9	20243,2	-4760,7	31579,6	63260,9
Темп приросту до попереднього року, %	22,77	25,94	-53,68	-123,52	763,34	100,32

Складено за [2].

Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами промислової діяльності, млн грн

Галузі промисловості	Рік					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Промисловість, у тому числі:	22630,1	29286,9	5542,5	-14192,5	11889,6	32229,9
Добувна	3896,1	6110,4	16917,6	408,8	15639,5	20539,1
Переробна	15503,2	22035,0	-10989,1	-14113,9	-3177,6	4202,2
Виробництво та розподіл електроенергії, газу та води	3230,8	1141,5	-386,0	-487,4	-572,3	7488,6

Складено за [2].

В умовах обмежених можливостей бюджетної підтримки і дефіциту власних ресурсів підприємств важливим механізмом фінансування технічного розвитку промисловості має бути банківське кредитування. Найбільші обсяги банківського кредитування промисловості припадають на переробну промисловість: 86,6% у 2008 р., 84,7% у 2009 р., 82,6% у 2010 р. від загального обсягу. Протягом 2008 – 2010 рр. найбільший обсяг кредитів надходив до харчової промисловості (25,7% від усіх кредитів у переробну промисловість у середньому за період), машинобудування (23,0%), металургії (18,6%), хімічного виробництва (8,1%), виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції (7,4%). Частки банківського кредитування інших підгалузей не перевищували 6%. Строкова структура кредитів у промисловий сектор є незбалансованою: переважна їх більшість є короткостроковими, що свідчить про спрямування кредитів на поповнення оборотних коштів підприємств. Фінансування ж інвестиційно-інноваційних заходів здійснюється за рахунок довгострокових кредитів, частка яких у структурі кредитування промисловості залишається низькою.

Інноваційна діяльність промислових підприємств має сприяти інтенсивному розвитку економіки, забезпечувати прискорення впровадження у виробництво останніх досягнень науково-технічного прогресу. При цьому важливою умовою ефективної реалізації інноваційних процесів є відповідне фінансове забезпечення всіх етапів інноваційної діяльності. У 2012 р. основним джерелом фінансування інноваційної діяльності були власні кошти підприємств – 63,9% загального обсягу витрат (проти 52,9% у 2011 р.), частка кредитів склала 21,0% (38,3%), фінансова підтримка держави – 2,2% (3,7%), кошти іноземних і вітчизняних інвесторів – 8,7% і 1,3% відповідно (0,4% і 0,3%) [2].

Аналіз динаміки інвестиційних процесів в Україні дозволяє зробити висновок, що активна фаза їх розвитку в 2005 – 2008 рр. змінилася спадом у 2009 – 2012 рр., що суттєво стримує темпи економічного розвитку країни. Необхідно зазначити, що фінансування інвестиційної діяльності в промисловості України відбувається у складних умовах, пов'язаних як зі світовою фінансовою кризою, так і з певною низькою внутрішніх чинників, а саме: політична нестабільність, недосконалість відповідного законодавства, податковий тиск на бізнес, вузькість внутрішнього ринку, інфляція, нерозвиненість виробничої та соціальної інфраструктури, недостатнє інформаційне забезпечення та низький рівень захисту інвесторів, відсутність чіткої інвестиційної політики з відповідними механізмами реалізації на державному та місцевому рівнях, нестача стимулів і механізмів для залучення інвестицій, а також сповільнення інвестиційної активності у світ.

Протягом тривалого часу, в Україні, на державному рівні ігнорувалися проблеми інвестиційної діяльності, у першу чергу це стосується інвестування реального сектору економіки. За роки незалежності розвиток промислового виробництва не супроводжувався адекватною інвестиційною підтримкою, як наслідок – відбувалося обвальне падіння виробництва та інвестицій. Хронічний дефіцит інвестицій протягом багатьох років призвів до фізичного і морального спрацювання обладнання, а також до зниження випуску продукції, падіння її конкурентоспроможності.

Рейтинги найвпливовіших міжнародних організацій вказують на несприятливий інвестиційний і бізнес-клімат в Україні. Згідно з рейтингом британського видання «Economist» Україна в 2012 р. посідає 80 місце серед 167 країн за сприятливістю бізнес-клімату [8]. Основними чинниками низького рейтингу визначені недосконале законодавство, великий податковий тягар, непрозорість приватизаційних процесів з небажанням залучати до них іноземних інвесторів [8]. За оцінкою видання «Euromoney» [9], за ступенем ризику ведення бізнесу у березні 2011 р. Україна посіла 89 місце серед 186 країн світу. Такий низький рейтинг пояснюється високим ризиком політичної нестабільності (42,48%), низькою ефективністю економіки (46,62%) і переважанням низькотехнологічних виробництв у структурі народного господарства (54,73%). Крім того, українська економіка відрізняється низькою кредитоспроможністю (1,46 бала з 10) і слабкою доступністю кредитних і фінансових ресурсів (3,75 бала з 10) [10].

Високий рівень інфляції (у грудні 2012 р. по відношенню до грудня 2011 р. індекс споживчих цін становив 100,2%, з початку року – 100,1%) відлякує потенційних інвесторів, загрожуючи знеціненням їх доходів від інвестування. Велика енергоємність економіки України робить продукцію української промисловості значно дорожчою порівняно з багатьма імпортними аналогами. Що, у свою чергу, не дозволяє підприємствам вивільняти вільні кошти з обороту для інвестування розвитку виробництва та впровадження інновацій [11].

Аналіз сучасних тенденцій розвитку промисловості доводить, що активізація технічного розвитку промисловості можлива тільки на основі розвинутого механізму фінансово-кредитного забезпечення, покликаного сприяти вирішенню найважливіших економічних і соціальних завдань: збереження і розвиток інноваційно-промислового потенціалу в стратегічних і пріоритетних напрямках розвитку; створення необхідних передумов для своєчасного й ефективного впровадження технічних і технологічних новацій в усіх сферах національної економіки, забезпечення її

структурно-технологічної перебудови; створення необхідних матеріальних умов для збереження кадрового наукового потенціалу, запобігання його відтоку за кордон.

ВИСНОВКИ

Дослідження стану та умов функціонування системи фінансового забезпечення промислової сфери показує, що вихід із кризи і підйом економіки країни вимагає прийняття адекватних рішень, спрямованих на прискорення інвестиційних процесів. Закріплення економічної стабілізації та оновлення промислового виробництва вимагають активної інвестиційної політики, обґрунтованого довгострокового стратегічного курсу, спрямованого на створення, нарощування й ефективність використання наукового і технічного потенціалу промисловості відповідно до національних потреб. Вихід із кризи можливий лише на шляхах поновлення й активізації відтворювальних процесів, мобілізації і цільовому використанні інвестиційних ресурсів.

Дослідження проблем фінансування розвитку промисловості дозволило окреслити напрями удосконалення механізму фінансування технічного розвитку промисловості: збільшення обсягів фінансування за рахунок розширення джерел фінансування в частині бюджетного фінансування програм розвитку промисловості; стимулювання залучення альтернативних джерел фінансування, таких як лізинг, кошти, залучені на фондовому ринку; формування ринкової інфраструктури забезпечення фінансування інноваційно-інвестиційного процесу в промисловості шляхом розвитку регіональних інституцій; створення умов для підвищення рівня капіталізації та ліквідності фондового ринку; посилення можливостей використання внутрішніх фінансових ресурсів підприємств шляхом податкового стимулювання та прискореної амортизації.

Обґрунтування комплексу заходів з удосконалення механізму фінансово-кредитного забезпечення розвитку промисловості на середньо- та довгострокову перспективу необхідно проводити з урахуванням інституціональних та галузевих факторів. У сфері фінансово-кредитного забезпечення технічного розвитку промисловості необхідно орієнтуватися на сучасну модель ресурсного забезпечення оновлення виробництва з залученням всіх потенційних інвестиційних джерел. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Амоша А. И.** Неиндустриализация и новая промышленная политика Украины / А. И. Амоша, В. П. Вишнеvский, Л. А. Збарзская // Экономика промышленности. – 2012. – № 1-2 (57-58). – С. 3 – 32.
2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. **Carlin W.** Finance, investment, and growth / W. Carlin, C. Mayer // *Journal of Financial Economics*. – 2003. – 69 (1). – Pp. 191 – 226.
4. **Beck T., Levine R.** (September 2003) Legal Institutions and Financial Development. World Bank Policy Research Working Paper No. 3136, pp. 251 – 258.
5. World Investment Report 2012, UNCTAD [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unctad-docs.org/files/UNCTAD-WIR2012-Overview-ru.pdf> [3 квітня 2013].
6. **Щербак В. М.** Інноваційна стратегія України зі світовою економічною системою / В. М. Щербак // Наука та наукознавство – 1999. – № 4. – С. 26 – 28.

7. **Хобта В. М.** К вопросу о разработке и реализации инновационного развития / В. М. Хобта // Научные труды ДОННТУ. Сер. Экономическая. – 2003. – № 76. – С. 5 – 9.

8. The Economist [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economist.com/node/13059312> [3 квітня 2013].

9. The Euromoney [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.euromoney.com/Article/2675660/Country-risk-Full-results.html> [3 квітня 2013].

10. Country Risk Ratings // Euromoney magazine. London, 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.euromoney.com/Article/2773235/Country-risk-March-2011-Country-rankings-and-acknowledgements.html>

11. Розвиток промислового потенціалу України в процесі післякризового відновлення аналіт. доп. / О. В. Собкевич, А. І. Сухоруков, В. Г. Савенко [та ін.]; за ред. Я. А. Жаліла. – К. : НІСД, 2010. – 48 с.

REFERENCES

Amosha, A. I., Vishnevskiy, V. P., and Zbarazskaia, L. A. "Neoindustrializatsiia i novaia promyshlennaia politika Ukrainy" [Neoindustrialization and new industrial policy of Ukraine]. *Ekonomika promyshlennosti*, no. 1-2 (57-58) (2012): 3-32.

Beck, T., and Levine, R. "Legal Institutions and Financial Development". *World Bank Policy Research Working Paper*, no. 3136 (2003): 251-258.

Carlin, W., and Mayer, C. "Finance, investment, and growth". *Journal of Financial Economics*, no. 69 (1) (2003): 191-226.

"Country Risk Ratings" <http://www.euromoney.com/Article/2773235/Country-risk-March-2011-Country-rankings-and-acknowledgements.html>

Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua>

Khobta, V. M. "K voprosu o razrabotke i realizatsii innovatsionnogo razvitiia" [On the development and implementation of innovative development]. *Nauchnye trudy DonNTU. Seriiia ekonomicheskaiia*, no. 76 (2003): 5-9.

Shcherbak, V. M. "Innovatsiina stratehiia Ukrainy zi svitovoiu ekonomichnoiui systemoiui" [Innovation Strategy of Ukraine to the global economic system]. *Nauka ta naukoznavstvo*, no. 4 (1999): 26-28.

Sobkevych, O. V., Sukhorukov, A. I., and Savenko, V. H. *Rozvytok promyslovoho potentsialu Ukrainy v protsesi pislakryzovoho vidnovlennia* [The development of industrial potential of Ukraine during the post-crisis recovery]. Kyiv: NISD, 2010.

"The Euromoney". <http://www.euromoney.com/Article/2675660/Country-risk-Full-results.html>

The Economist. <http://www.economist.com/node/13059312>

"World Investment Report 2012, UNCTAD" <http://www.unctad-docs.org/files/UNCTAD-WIR2012-Overview-ru.pdf>